

ΕΝΤΥΠΟ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ ΤΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΟΥ ΠΛΑΝΟΥ

Η ενσωμάτωση του χώρου πρασίνου στη διδασκαλία, δημιουργεί μαθησιακές εμπειρίες και ευκαιρίες για την επανασύνδεση του ατόμου με τη φύση, την ενίσχυση της βαθύτερης κατανόησης της περιβαλλοντικής αειφορίας και προάγει παράλληλα τη διαθεματική μάθηση. Η αξιοποίηση των χώρων πρασίνου ως εργαλείο διδασκαλίας και μάθησης μπορεί να προσφέρει πρακτικές εμπειρίες και γνώσεις στους μαθητές/μαθήτριες να αξιοποιηθεί στο πλαίσιο του Αναλυτικού Προγράμματος ειδικότερα της Εκπαίδευσης για το Περιβάλλον και την Αειφόρο Ανάπτυξη, αλλά και στο πλαίσιο των Αναλυτικών Προγραμμάτων των άλλων μαθημάτων.

Για την Προδημοτική και Δημοτική Εκπαίδευση το συγκεκριμένο πρόγραμμα μπορεί να αποτελέσει το ζήτημα για τον σχεδιασμό της Αειφόρου Περιβαλλοντικής Εκπαιδευτικής Πολιτικής (ΑΠΕΠ) του σχολείου. Για τη Μέση Γενική Εκπαίδευση (ΜΓΕ) και τη Μέση Τεχνική και Επαγγελματική Εκπαίδευση και Κατάρτιση (ΜΤΕΕΚ) η διαμόρφωση του πράσινου χώρου μπορεί να αποτελέσει πρόγραμμα της σχολικής μονάδας.

Πρακτικές τεχνικές

Ποιες πρακτικές τεχνικές δημιουργίας, συντήρησης, αναβάθμισης και εκμετάλλευσης κήπων θα εφαρμόσετε και πώς θα τις ενσωματώσετε στη διδασκαλία σας;

(πχ. Συνοδευτική φύτευση – διερεύνηση βέλτιστων συνδυασμών συνοδευτικών φυτεύσεων και πρακτική επαλήθευση, Φύτευση ενδημικών φυτών – έρευνα για τα ενδημικά φυτά της περιοχής και του τόπου μας και των πλεονεκτημάτων τους έναντι της φύτευσης άλλων φυτών, Προστασία της άγριας ζωής – δημιουργία ενδιαιτημάτων, φωλιών, ξενοδοχείων εντόμων για την ενίσχυση των πληθυσμών των πουλιών, των πεταλούδων, της μέλισσας, Κομποστοποίηση – χρήση ψηφιακών εφαρμογών για την εκμάθηση των μυστικών της κομποστοποίησης και εφαρμογή compost data sensor app, κ.λπ)

Οι μαθητές θα εμπλακούν σε όλα τα στάδια δημιουργίας του χώρου πρασίνου:

- Προβληματισμός των μαθητών κατά πόσο υπάρχει η αναγκαιότητα δημιουργίας συμπληρωματικών χώρων πρασίνου στο σχολείο μας.
- Παρατήρηση των χώρων του σχολείου και καταγραφή εισηγήσεων σε ομάδες για το πού μπορεί να δημιουργηθεί ο νέος χώρος πρασίνου.
- Δημιουργία προοπτικών σχεδίων και κατόψεων της περιοχής που κρίθηκε ως ο καταλληλότερος χώρος για τη δημιουργία χώρου πρασίνου. (Αρχείο Β)
- Καταγραφή ιδεών για το πώς ο χώρος πρασίνου μπορεί να αξιοποιηθεί ως χώρος ξεκούρασης, δραστηριοτήτων, διδασκαλίας και μάθησης. (Αρχείο Α)
- Έρευνα για την επιλογή των καταλληλότερων για φύτευση φυτών. Επιλογή φύτευσης δέντρων μεσογειακού κλίματος για δημιουργία herbarium με δέντρα για σκίαση εκατέρωθεν και κατά μήκος αυτής, με σκοπό να δημιουργηθεί μεγάλος σκιασμένος χώρος. Αναμένεται οι μαθητές να κατανοήσουν τα πλεονεκτήματα της επιλογής φυτών μεσογειακού κλίματος, τα οποία είναι καλά προσαρμοσμένα στις τοπικές συνθήκες και απαιτούν λιγότερη φροντίδα, λιγότερα ποτίσματα και μειωμένο κόστος συντήρησης.
- Καταγραφή εισηγήσεων από τοπιοτέχνη, μέλη του συνδέσμου γονέων, μέλη της κοινότητας, το προσωπικό του σχολείου και τους μαθητές για τη

συντήρηση, φροντίδα και προστασία του χώρου πρασίνου που θα δημιουργηθεί.

Οι δραστηριότητες έχουν καταγραφεί αναλυτικά στη σελίδα 3.

Παιδαγωγικές μέθοδοι

Ποιες παιδαγωγικές μεθόδους θα αξιοποιήσετε και με ποιον τρόπο; (Περιγράψτε τις δραστηριότητες και τον τρόπο με τον οποίο θα τις υλοποιήσετε.).

Οι παιδαγωγικές μέθοδοι που θα επιλέγουν θα αποβλέπουν στην ενεργό συμμετοχή, στην ανάπτυξη της ατομικής πρωτοβουλίας των μαθητών και στην ανάπτυξη της αλληλεπίδρασης ανάμεσα στους μαθητές και σε άλλους εμπλεκόμενους.

- Βιωματική, ομαδοσυνεργατική μάθηση μέσω της μελέτης «πεδίου» (ο όρος πεδίο αναφέρεται στην αυλή του σχολείου, καθώς και στον χώρο όπου τελικά θα επιλεγεί για να δημιουργηθεί ο χώρος πρασίνου). Επίσκεψη των μαθητών στην αυλή του σχολείου για να παρατηρήσουν, να καταγράψουν, να συλλέξουν πληροφορίες και να αποκτήσουν εμπειρίες και γνώση για τον χώρο που μελετούν μέσω της ερευνητικής διαδικασίας. Μερικές διδακτικές τεχνικές που θα χρησιμοποιηθούν είναι ο καταιγισμός ιδεών, συζήτηση, προβληματισμός κ.ά.
- Συνεργατική δράση, μέθοδος project και δράση στο πεδίο. Οι μαθητές χωρισμένοι σε ομάδες συζητούν, παραβάλλουν, συγκρίνουν και αντιπαραθέτουν τις πληροφορίες και τα στοιχεία που έχουν συλλέξει για να επιλέξουν τον χώρο που θα γίνει χώρος πρασίνου. Με αυτές τις στρατηγικές καλλιεργούν ικανότητες για ανάληψη πρωτοβουλιών, κριτική ανάλυση, δράση.
- Μετά τη δράση στο πεδίο. Παρουσίαση των εργασιών/ιδεών των ομάδων στους συμμαθητές και στους δασκάλους τους για το πώς ο χώρος πρασίνου μπορεί να αξιοποιηθεί ως χώρος μάθησης και ξεκούρασης. Αξιολόγηση και επιλογή των καταλληλότερων εισηγήσεων. Οι μαθητές καταγράφουν και ζωγραφίζουν τις ιδέες τους, δημιουργούν προοπτικά σχέδια και κατόψεις, κάνουν βιβλιογραφική έρευνα επιλογής φυτών κ.ά.

Οι δραστηριότητες που αφορούν τις παιδαγωγικές μεθόδους που θα χρησιμοποιηθούν περιγράφονται πιο κάτω.

Δραστηριότητες αξιοποίησης χώρου πρασίνου και ευθυγράμμιση με το Αναλυτικό Πρόγραμμα

Καταγράψτε τις δραστηριότητες που προτίθεστε να υλοποιήσετε σχετικά με την αξιοποίηση του χώρου πρασίνου στη μαθησιακή διαδικασία και τη σύνδεσή τους με το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών.

Κάθε βαθμίδα εκπαίδευσης έχει το δικό της Αναλυτικό Πρόγραμμα (ΑΠ) και η σύνδεση του προγράμματος θα γίνει με βάση το ΑΠ κάθε βαθμίδας (Προδημοτικής, Δημοτικής, Μέσης Γενικής Εκπαίδευσης, Μέσης Τεχνικής Επαγγελματικής Εκπαίδευσης και Κατάρτισης).

Η πιο κάτω σύνδεση είναι ενδεικτική.

Στόχος της σχολικής μονάδας είναι η ο χώρος πρασίνου να είναι χώρος υπαίθριας μάθησης. Σκοπός του αντικειμένου της υπαίθριας μάθησης είναι η βιωματική ενασχόληση των μαθητών με υπαίθριες δραστηριότητες όπου θα γνωρίσουν τη φύση, θα πληροφορηθούν για αυτή και θα αντιληφθούν την ποιότητα και αξία της.

Βοηθητικές ερωτήσεις	Δραστηριότητες
Πώς θα αξιοποιηθεί ο χώρος πρασίνου για τη διδασκαλία περιβαλλοντικής διαχείρισης, αειφόρων πρακτικών και την ανάδειξη της σημασίας της βιοποικιλότητας	Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη <ul style="list-style-type: none">• Εντοπισμός πιθανών και κατάλληλων χώρων δημιουργίας πρασίνου στο σχολείο τους και αιτιολόγηση της επιλογής τους.• Φύτευση δέντρων, κυρίως μεσογειακού κλίματος για δημιουργία herbarium με δέντρα για σκίαση εκατέρωθεν και κατά μήκος αυτής, με σκοπό να δημιουργηθεί μεγάλος σκιασμένος χώρος, ο οποίος θα χρησιμοποιείται ως εξωτερικός χώρος δραστηριοτήτων, διδασκαλίας και μάθησης. (Αρχείο Δ: Εικόνα 1)• Θα δημιουργηθεί «Η γωνιά του κηπουρού», χώρος δηλαδή, όπου τα παιδιά θα μπορούν να δανείζονται τα απαραίτητα κηπουρικά εργαλεία (γάντια, ποτιστήρια, σκαλιστήρια, φτυαράκια) για τη φροντίδα των φυτών. Τα παιδιά χωρισμένα σε ομάδες θα έχουν εκπεριτροπής την ευθύνη για το πότισμα, το ξεχορτάρισμα και το σκάλισμα των φυτών). (Αρχείο Δ: Εικόνα 2)• Δημιουργία QR codes με διαδραστικά περιβαλλοντικά παιχνίδια, τα οποία θα τοποθετηθούν κατά μήκος του χώρου πρασίνου. (Αρχείο Δ: Εικόνα 3)

<p>Πώς θα αξιοποιηθεί με πρακτικό τρόπο, ο χώρος πρασίνου για τη διδασκαλία επιστημονικών εννοιών, ώστε να καταστεί ζωντανό εργαστήριο;</p>	<p>Φυσικές Επιστήμες</p> <ul style="list-style-type: none"> • Αναζήτηση πληροφοριών από έντυπες και ηλεκτρονικές πηγές για τα κριτήρια επιλογής φυτών για το χώρο πρασίνου του σχολείου μας (Π.χ. για την περίπτωση της Κύπρου η αντοχή στην περιορισμένη διαθεσιμότητα νερού και στην ψηλή θερμοκρασία). • Βιογραφία/Προφίλ ενός δέντρου: Καταγράφουν με λεπτομέρεια πληροφορίες που έχουν συλλέξει για ένα φυτό. Η βιογραφία του δέντρου θα συνδεθεί με διάφορα στοιχεία από την παράδοση (μύθους, θρύλους, παραδόσεις, τέχνη) της κοινότητας. • Μελέτη της διαδικασίας φυτέματος ενός φυτού. • Φροντίδα των φυτών του χώρου πρασίνου (λίπασμα, κλάδεμα, πότισμα, σκάλισμα κτλ.). • Τοποθέτηση μεγεθυντικού φακού, για παρατήρηση ζωντανών και μη οργανισμών, που βρίσκονται στον περιβάλλοντα χώρο. (Αρχείο Δ: Εικόνα 4) • Τοποθέτηση ηλιακού ρολογιού για παρατήρηση της αλλαγής της θέσης και του μεγέθους της σκιάς των αντικειμένων που φωτίζονται από τον ήλιο. (Αρχείο Δ: Εικόνα 5) • Κατασκευή μυρμηγκοφωλιάς, γιατί σεβόμαστε κάθε ζωντανό οργανισμό στον πλανήτη γη. (Αρχείο Δ: Εικόνα 6) • Κατασκευή πινακίδας και QR codes για ανάρτηση πληροφοριών που αφορούν τα δέντρα/φυτά του κήπου μας. Οι πληροφορίες θα αναρτώνται μετά από έρευνα των μαθητών. (Αρχείο Δ: Εικόνα 3) • Παρατήρηση της ανάπτυξης ριζών (καρότα, κρεμμύδια, ραπανάκια) μέσα από διαφανή κατασκευή. (Αρχείο Δ: Εικόνα 7)
<p>Πώς θα καλλιεργηθούν μαθηματικές δεξιότητες αξιοποιώντας τον χώρο πρασίνου (μέτρηση της ανάπτυξης των φυτών, υπολογισμός διαστάσεων</p>	<p>Μαθηματικά</p> <ul style="list-style-type: none"> • Εκτιμούν και μετρούν το μήκος αντικειμένων σε μέτρα ή εκατοστόμετρα, χρησιμοποιώντας κατάλληλα εργαλεία.

<p>υποστυλωμάτων για τα φυτά, κ.λπ);</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Μέτρηση της ανάπτυξης των φυτών, δημιουργία γραφικής παράστασης και ανάλυση δεδομένων που θα παρουσιαστούν στο μάθημα των μαθηματικών.
<p>Πώς μπορεί να προωθηθεί η σημασία της υγιεινής διατροφής και γενικότερα της υγείας μας;</p>	<p>Αγωγή Υγείας - Οικιακή Οικονομία</p> <ul style="list-style-type: none"> • Παιχνίδι Γενικών Γνώσεων: Πίνακας πληροφοριών με βότανα και λαχανικά. Η κατανάλωσή τους και τα οφέλη για την υγεία μας. (Αρχείο Δ: Εικόνα 8)
<p>Πώς θα καλλιεργηθεί η δημιουργικότητα των μαθητών/μαθητριών;</p>	<p>Τέχνη, Σχεδιασμός και Δημιουργικότητα</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τεχνικές/τρόποι σχεδίασης όπως: σχέδιο σε διαφορετικού σχήματος επιφάνειες, ή/και σε πολλαπλά επίπεδα (π.χ. στο πάτωμα, στον τοίχο). • Σχέδιο του δικού τους τρισδιάστατου έργου. • Κατασκευή ταΐστρων από ανακυκλώσιμα υλικά, π.χ. πλαστικά μπουκάλια, που θα κρεμαστούν στα δέντρα και τα παιδιά θα είναι υπεύθυνα να τα γεμίζουν με τροφή. (Αρχείο Δ: Εικόνα 9) • Δημιουργία φωλιών και τοποθέτηση ποτίστρων για την ενίσχυση του πληθυσμού των πουλιών της περιοχής. • Να δημιουργηθεί το μονοπάτι της αλέας με πέτρες ζωγραφισμένες από τα παιδιά. (Αρχείο Δ: Εικόνα 10) • Δημιουργία ημερολογίου με φωτογραφίες από τη σταδιακή ανάπτυξη των φυτών σε όλες τις εποχές. • Τα τσιμεντένια παγκάκια, κάτω από τα δέντρα, να διακοσμηθούν με ζωγραφίες παιδιών. • Κατασκευή επιτραπέζιων παιχνιδιών με υλικά από τη φύση (τρίλιζα, σκάκι, παιχνίδι μνήμης). (Αρχείο Δ: Εικόνα 11) • Παιχνίδι με τα χρώματα: Χρήση υλικών που έχουν μαζευτεί από το χώρο πρασίνου για κατασκευές. Οι μαθητές αντιλαμβάνονται την ποικιλία αποχρώσεων που παρουσιάζει η φύση.

<p>Πώς επηρεάζει η μορφολογία, το κλίμα και οι καιρικές συνθήκες που επικρατούν σε μια περιοχή την ανάπτυξη των φυτών;</p>	<p>Γεωγραφία</p> <ul style="list-style-type: none"> • Τοποθέτηση ανεμόμετρου, βροχόμετρου, θερμομέτρου και ηλιακού ρολογιού, για μετρήσεις. Φύλλα καταγραφής παρατηρήσεων. (Αρχείο Δ: Εικόνες 5 και 12) • Μελέτη της θέσης ενός στοιχείου στον χώρο πρασίνου, με συνδυασμό σημείων αναφοράς του περιβάλλοντός τους και των εννοιών κοντά, μακριά, δίπλα, δεξιά, αριστερά, μέσα, δίπλα από, ανάμεσα, μπροστά, πίσω. • Παρατήρηση χαρακτηριστικών γνωρίσματος στοιχείων του χώρου πρασίνου (π.χ. ύψος φυτών, πυκνότητα φυλλωσιάς, μέγεθος φύλλων, διάδρομοι). • Η διαδρομή από την αίθουσα διδασκαλίας προς το χώρο πρασίνου. Κατευθύνσεις δεξιά – αριστερά – μπροστά – πίσω. • Παρατήρηση σχήματα φυτών και παρτεριών εντός του χώρου πρασίνου και του κήπου του σχολείου (π.χ. φυτά σε σειρές ή σε συστάδα ή σε κύκλο, ορθογώνια παρτέρια). • Η σχέση της αίσθησης θερμότητας με την ένδειξη του θερμομέτρου στη βλάστηση εντός του κήπου του σχολείου. (Αρχείο Δ: Εικόνα 12) • Ομοιότητες και διαφορές της θερμοκρασίας, και της βλάστησης σε διαφορετικές καιρικές συνθήκες. • Σχήματα ή αναπαραστάσεις αντικειμένων που βρίσκονται (κάτοψη αντικειμένων) στον χώρο πρασίνου (π.χ. φυτά, διάδρομοι, παρτέρια).
<p>Πώς θα καλλιεργηθεί ο σεβασμός και η αγάπη προς το πράσινο και πώς θα αναδειχθεί η σχέση του λαού ιστορικά, κοινωνικά, πολιτιστικά με τα Δάση και εν γένει με τη Μεσογειακή βλάστηση;</p>	<p>Γλώσσα, Λογοτεχνία, Ιστορία</p> <ul style="list-style-type: none"> • Κατασκευή κρεμαστής βιβλιοθήκης ή και τοποθέτηση κινητής βιβλιοθήκης στον χώρο, για ανάπτυξη δράσεων φιλιαναγνωσίας. Ανάγνωση παραμυθιών, κειμένων, ποιημάτων. (Αρχείο Δ: Εικόνα 13) • Γνωριμία με την ιστορία και τα μνημεία του χωριού μέσα από πληροφορίες που θα αναρτηθούν σε πινακίδες και QR codes κατά μήκος του χώρου πρασίνου. (Αρχείο Δ: Εικόνα 3)

	• «Το Κυπαρίσσι του Φράγκου» ως μνημείο και αξιοθέατο της περιοχής. Συνεντεύξεις για την ιστορία του. (Αρχείο Δ: Εικόνα 14)

Σύνδεση με το ΑΠ:

Εκπαίδευση για την Αειφόρο Ανάπτυξη

Οι μαθητές/τριες αναμένεται να:

- Κατανοήσουν τη σημασία του περιβάλλοντος ως πηγής μάθησης.
- Ευαισθητοποιηθούν στα περιβαλλοντικά ζητήματα και στα θέματα της αειφόρου ανάπτυξης.
- Συμμετέχουν σε δράσεις για την προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης.
- Γνωρίσουν νέες εναλλακτικές μορφές μάθησης (μελέτη πεδίου, αξιοποίηση πηγών πέρα από τα πλαίσια της σχολικής αίθουσας, χρήση των νέων τεχνολογιών).
- Αναπτύξουν επιστημονικές διαδικασίες και δεξιότητες (παρατήρηση, καταγραφή, ταξινόμηση, πρόβλεψη, μέτρηση, ερμηνεία των δεδομένων, έλεγχος μεταβλητών και διατύπωση υποθέσεων, κ.λπ.) και διαμορφώσουν θετικές στάσεις για την προστασία και τη διατήρηση του χώρου πρασίνου
- Σεβαστούν τη φυσική και πολιτιστική τους κληρονομιά.
- Αναπτύξουν ομαδικό πνεύμα και πνεύμα συνεργασίας μεταξύ των μαθητών/τριών και των μαθητών/τριών με τους εκπαιδευτικούς, μέλη συνδέσμου γονέων κ.ά.
- Αξιοποιήσουν τη γνώση και τη εμπειρία του τοπικού πληθυσμού κατά την προσέγγιση τοπικών περιβαλλοντικών ζητημάτων.
- Κατανοήσουν τη σημασία εμπλοκής του συνόλου των μελών της κοινότητας στην εξέταση, διερεύνηση και αντιμετώπιση ενός περιβαλλοντικού ζητήματος.
- Αναπτύξουν το αίσθημα της προσωπικής ευθύνης του καθενός στην προστασία του περιβάλλοντος και στη διασφάλιση της ποιότητας ζωής.
- Καλλιεργήσουν την κριτικής σκέψης και την ελεύθερη δημιουργική έκφρασης μέσα από την εφαρμογή δημιουργικών δραστηριοτήτων.
- Εκτιμήσουν τη σημασία που έχουν τα μονοπάτια της φύσης, ως βασικά πεδία μελέτης του φυσικού και πολιτιστικού μας πλούτου,
- Μελετήσουν τα ιστορικά, πολιτιστικά και κοινωνικά στοιχεία της περιοχής και να διερευνήσουν τις αλληλοσυνδέσεις και συσχετισμούς τους με το περιβάλλον της περιοχής (κοινωνική, οικονομική, πολιτιστική).

Φυσικές Επιστήμες – Βιολογία

Οι μαθητές/τριες αναμένεται:

- Να αναγνωρίζουν την ανάγκη της διατήρησης της βιοποικιλότητας ως περιβαλλοντικής αξίας.

- Να επιχειρηματολογούν για να υποστηρίξουν μια από δύο ή περισσότερες εναλλακτικές λύσεις που σχετίζεται με τη βιοποικιλότητα.
- Να αιτιολογούν διάφορους τρόπους και μηχανισμούς προσαρμογής που επιτρέπουν στα φυτά να επιβιώσουν στις ιδιαίτερες συνθήκες (π.χ. θερμοκρασίας, υγρασίας) του περιβάλλοντός τους.
- Να επισημαίνουν την ανάγκη για σεβασμό, προστασία και επέκταση του πρασίνου στο περιβάλλον τους.
- Να ερμηνεύουν πληροφορίες που σχετίζονται με φυτά, για να απαντούν σε συγκεκριμένα ερωτήματα και να επιλύουν πρακτικά προβλήματα.
- Να συνειδητοποιήσουν την ανάγκη της εξασφάλισης κατάλληλων συνθηκών για τη διαβίωσή των καλλιεργούμενων φυτών.
- Να συνειδητοποιήσουν τη μεγάλη ποικιλία των μορφών ζωής που συναντώνται στον περιβάλλοντα χώρο πρασίνου.
- Να κατανοήσουν τον τρόπο, με τον οποίο οι ζωντανοί οργανισμοί χρησιμοποιούν και μοιράζονται το φυσικό περιβάλλον.
- Να αποκτήσουν δεξιότητες εμπειρικής ενασχόλησης, όπως επίσης και δεξιότητες παρατήρησης και καταγραφής.
- Να αναγνωρίζουν τους τύπους οικοσυστημάτων που συναντούμε στην Κύπρο με βάση τα γνωρίσματά τους.
- Να ερμηνεύουν τις παρατηρήσεις και να εξάγουν συμπεράσματα σχετικά με την εναλλαγή μέρας και νύχτας με βάση τη λειτουργία του ηλιακού ρολογιού στο οποίο η σκιά επηρεάζεται από τις κινήσεις της Γης και τον φωτισμό της από τον Ήλιο. (Αρχείο Δ: Εικόνα 5)

Γεωγραφία

Οι μαθητές/τριες αναμένεται να:

- Εντοπίζουν και περιγράφουν πού βρίσκονται αντικείμενα στον χώρο του σχολείου τους σε σχέση με τον εαυτό τους.
- Εντοπίζουν και περιγράφουν πού βρίσκονται αντικείμενα στον χώρο ή τόποι σε σχέση με άλλα αντικείμενα ή άλλους τόπους.
- Εντοπίζουν και περιγράφουν τι υπάρχει σε έναν τόπο και πώς είναι (συνθήκες εντός του σχολείου).
- Περιγράφουν πώς συνδέονται δύο τόποι εντός του σχολείου τους.
- Συγκρίνουν αντικείμενα και στοιχεία του χώρου εντός του σχολείου ως προς τις χωρικές τους ιδιότητες.
- Αναγνωρίζουν σχήματα που φαίνονται στον χώρο του σχολείου με βάση τη διάταξη των αντικειμένων ή των χαρακτηριστικών τους.
- Συσχετίζουν τον χρόνο με ανθρώπινες δραστηριότητες, με φυσικά φαινόμενα και βλάστηση.
- Περιγράφουν αλλαγές που συμβαίνουν στον καιρό της περιοχής του σχολείου τους κατά τη διάρκεια ενός έτους και τις επιδράσεις τους στη βλάστηση.
- Συσχετίζουν τον χρόνο με ανθρώπινες δραστηριότητες, με φυσικά φαινόμενα και βλάστηση.

- Διεξαγάγουν και καταγράφουν παρατηρήσεις βιωματικά για το εγγύς περιβάλλον τους (φυσικό και ανθρώπινο).
- Σχεδιάζουν δισδιάστατα/τες και τρισδιάστατα σχήματα και αναπαραστάσεις αντικειμένων και συστημάτων του πραγματικού κόσμου.
- Διεξαγάγουν και καταγράφουν παρατηρήσεις βιωματικά για το εγγύς περιβάλλον τους (φυσικό και ανθρώπινο).
- Ερμηνεύουν και δημιουργούν δελτίο καιρού της Κύπρου, χρησιμοποιώντας δεδομένα καιρικών παρατηρήσεων.
- Διεξάγουν και καταγράφουν παρατηρήσεις βιωματικά για τον καιρό της Κύπρου, μέσω της παρατήρησης για την ηλιοφάνεια και τα σύννεφα, της χρήσης ανεμόμετρου για ένταση και κατεύθυνση του ανέμου και τη χρήση βροχόμετρου για ύψος βροχόπτωσης. (Αρχείο Δ: Εικόνα 12)

Τέχνη, Σχεδιασμός και Δημιουργικότητα

Οι μαθητές/τριες αναμένεται:

- Να αναπτύξουν την καλλιτεχνική τους έκφραση και δημιουργία.
- Να αξιοποιούν στοιχεία από το άμεσο και ευρύτερο περιβάλλον στην εικαστική διαδικασία.
- Να εξοικειώνονται με πρακτικές σε σχέση με τη χρήση διάφορων υλικών, τεχνικών και διαδικασιών.
- Να εξερευνούν τις ιδιότητες των διάφορων υλικών (λείο/τραχύ, υγρό/στεγνό, κρύο/ζεστό, εύκαμπτο/δύσκαμπτο, πολύχρωμο/μονόχρωμο, διαφανές/αδιαφανές) μέσα από τη μελέτη των κορμών, των φύλλων, του εδάφους κλπ.
- Να εξελίσσουν και διαφοροποιούν την εικαστική τους εργασία για την απόδοση του θέματος με διάφορους τρόπους.
- Να αλληλοεπιδρούν με ερεθίσματα του περιβάλλοντος και να δίνουν ερμηνείες για τα δικά τους έργα και τα έργα των άλλων.
- Να χρησιμοποιούν πρακτικές που αφορούν στην έκθεση και προώθηση του εικαστικού τους έργου.

Μαθηματικά

Οι μαθητές/τριες αναμένεται να:

- Χρησιμοποιούν συμβατικές μονάδες μέτρησης του μήκους (cm και m).
- Συλλέγουν πληροφορίες και δεδομένα από το περιβάλλον τους και τα παρουσιάζουν με οργανωμένο τρόπο (δημιουργία γραφικών παραστάσεων και ανάλυση δεδομένων).
- Μετατρέπουν μέτρα σε εκατοστόμετρα και αντίστροφα.
- Διαβάζουν, γράφουν και εκτιμούν τη θερμοκρασία, χρησιμοποιώντας θερμόμετρα.
- Συγκρίνουν και σειροθετούν αντικείμενα με βάση το ύψος και το μήκος τους.
- Διαβάζουν και γράφουν την ώρα, χρησιμοποιώντας το ηλιακό ρολόι.

- Υπολογίζουν την περιφέρεια και το εμβαδόν του κύκλου με δοσμένη ακτίνα (κορμοί δέντρων).
- Ερμηνεύουν δεδομένα που παρουσιάζονται.
- Περιγράφουν και καθορίζουν θέσεις αντικειμένων στον χώρο, χρησιμοποιώντας έννοιες, όπως πάνω-κάτω, μέσα-έξω, πίσω-μπρος, δίπλα, μεταξύ, δεξιά- αριστερά.

Αγωγή Υγείας - Οικιακή Οικονομία

Οι μαθητές/τριες αναμένεται:

- Να αντιλαμβάνονται τη συμβολή της διατροφής στην υγεία του ανθρώπου.
- Να εντοπίζουν συμπεριφορές που επηρεάζουν την υγεία τους και να υλοποιούν δράσεις για βελτίωση της υγείας τους. Συμπεριφορές που επηρεάζουν την ψυχική τους υγεία (π.χ. περίπατος στη φύση, μελέτη βιβλίων, άθληση).
- Να εμπλακούν και να απολαμβάνουν ευχάριστες και υγιείς συμπεριφορές στο σχολείο και στην κοινότητά τους.
- Να αναγνωρίζουν τα συναισθήματα των άλλων αναπτύσσοντας ενσυναίσθηση μέσω της φροντίδας πρασίνου.
- Να αναγνωρίζουν και να υποστηρίζουν τα δικαιώματα των παιδιών και με ειδικές ικανότητες π.χ. ο χώρος να είναι προσβάσιμος για άτομα ΑΜΕΑ.
- Να αξιοποιούν παιχνίδια στο χώρο πρασίνου για τη μάθησή τους.
- Να αξιοποιούν τις δυνατότητες που παρέχει ένα διαδικτυακό περιβάλλον ή εργαλείο, το οποίο είναι κατάλληλο για την ηλικία τους (QR codes).

Γλώσσα, Λογοτεχνία, Ιστορία

Οι μαθητές/τριες αναμένεται να:

- Αλληλοεπιδράσουν με τους κατοίκους της περιοχής και μέσω αυτών να καταγράψουν και να συγκεντρώσουν την «άγραφη» τοπική γνώση και πληροφορία που αφορά στην ιστορία, την παράδοση και την εξέλιξη της περιοχής (κοινωνική, οικονομική, πολιτιστική).
- Χρησιμοποιούν το λεξικό, για εύρεση σημασίας και προέλευσης λεξιλογίου σχετικό με τα φυτά π.χ. προέλευση και σημασία λατινικής λέξης «herbarium».
- Δραστηριοποιηθούν στην κοινότητα μέσα από αλληλεπιδραστικές δραστηριότητες με τον χώρο, τους κατοίκους του χωριού αλλά και μεταξύ τους, με στόχο την ανάπτυξη συνεργατικού και ομαδικού πνεύματος.

Ποιες ικανότητες STEAME θα επιδιώξετε να αναπτυχθούν μέσα από την εφαρμογή του προγράμματος;

- Επίλυση προβλημάτων, μέσα από τη συνεργατική μέθοδο.
- Ανάπτυξη δημιουργικότητας και φαντασίας.
- Σφαιρική καλλιέργεια των παιδιών, αφού ως μικροί επιστήμονες, ερευνούν, καταγράφουν, συζητούν και αναπτύσσουν κριτική σκέψη.

Ενημέρωση/Επιμόρφωση

Πώς θα ενημερωθούν τα άτομα που εργάζονται στη σχολική σας μονάδα (εκπαιδευτικοί, γραμματειακό προσωπικό, βοηθητικό προσωπικό, φροντιστές, φροντίστριες, υπεύθυνα άτομα κυλικείου κ.λπ) σε θέματα που αφορούν τον σχεδιασμό, τη δημιουργία, τη συντήρηση και την εκμετάλλευση χώρων πρασίνου;

Σε συνεδριάσεις προσωπικού, ενδοσχολικές διαλέξεις από ειδικούς, έντυπη ενημέρωση.

Συμμετοχή και Δράση

Πώς θα διασφαλισθεί η συμμετοχικότητα και η συνεργασία για την υλοποίηση του προγράμματος (μαθητές, μαθήτριες, εκπαιδευτικοί, γονείς, γραμματειακό προσωπικό, βοηθητικό προσωπικό, υπάλληλοι κυλικείου, φροντιστές/φροντίστριες, γονείς, Σύνδεσμος Γονέων κ.λπ.) στη δημιουργία, συντήρηση και εκμετάλλευση του χώρου πρασίνου; (Περιγράψτε τις δραστηριότητες εμπλοκής και συμμετοχής)

- Ενημερωτική συνάντηση κοινότητας, γονέων και μαθητών με στόχο την παρουσίαση του προγράμματος, τη διασαφήνιση του ρόλου της συμμετοχής των εμπλεκόμενων φορέων σε αυτό και την επεξήγηση του τρόπου ανάπτυξης του.
- Ημερίδες δράσης με την εμπλοκή παιδιών, εκπαιδευτικών, βοηθητικού προσωπικού, γονέων, κοινοτικών αξιωματούχων και άλλων, για την υλοποίηση των στόχων του προγράμματος.
- Καταμερισμός υπευθυνοτήτων. Θα γίνει προσπάθεια όπως συμμετέχουν όλοι οι εμπλεκόμενοι ανάλογα με τις δυνατότητες και δεξιότητες τους στη δένδροφύτευση, στις διαδικασίες κατασκευής, διαμόρφωσης και συντήρησης του χώρου.
- Ανά τακτά χρονικά διαστήματα θα γίνεται ανατροφοδότηση για την πορεία των εργασιών.

Δεξιότητες ζωής

Καθορίστε τις δεξιότητες καλλιέργειας και συντήρησης χώρων πρασίνου που αναμένετε να κατακτήσουν οι μαθητές/μαθήτριες, καθώς και τους τρόπους με τους οποίους θα κατακτηθούν οι δεξιότητες αυτές (φύτευση, πότισμα, ξεχόρτισμα, συγκομιδή, διάθεση και επεξεργασία τελικού προϊόντος, ομάδες εργασίας, υπευθυνότητες, ημέρες εργασίας με την κοινότητα κ.λπ.)

- Αναμένεται ότι οι μαθητές θα μάθουν να ποτίζουν, να ξεχορταριάζουν, να σκαλίζουν τα φυτά και κατ' επέκταση θα μάθουν να αγαπούν, να φροντίζουν και να σέβονται το περιβάλλον.
- Να αναπτύξουν τη δεξιότητα χρήσης εργαλείων, με το να ανακατεύουν, να σκαλίζουν, να χαράσσουν, να κόβουν. Η επαφή κι η ενασχόληση με τη φύση μπορεί να βοηθήσει τις γνωστικές μας διεργασίες, όπως η εστίαση και η συγκέντρωση.

- Να αναπτύξουν δεξιότητες παρατήρησης, αλληλεπίδρασης, αρμονικής κι εποικοδομητικής συνεργασίας.
- Να αναπτύξουν αίσθημα ευθύνης ως προς άλλους ζωντανούς οργανισμούς.
- Να διαμορφώσουν θετικές στάσεις απέναντι στο περιβάλλον, να γίνουν περιβαλλοντικά υπεύθυνοι πολίτες, να εμπλακούν ενεργά στην επίλυση των οικολογικών προβλημάτων και στο μέλλον να δρουν με γνώμονα το συνολικό και όχι το ατομικό συμφέρον.

Τοπική κοινότητα και ευρύτερη κοινωνία: Το συγκεκριμένο πρόγραμμα είναι κατεξοχήν πρόγραμμα διαγενεακής επικοινωνίας, συνεργασίας και αλληλεπίδρασης. Αναφερθείτε συγκεκριμένα στα πιο κάτω ερωτήματα πώς θα το επιτύχετε.

1. Πώς θα αξιοποιηθεί η ιστορία και ο πολιτισμός της σχολικής και τοπικής κοινότητας στη διαμόρφωση του χώρου πρασίνου; (κληρονομικοί σπόροι, πολιτιστική σημασία ορισμένων φυτών, παραδοσιακές καλλιεργητικές πρακτικές)
 - Θα γίνει ιδιαίτερη μνεία στον "γίγαντα" του χωριού, «Το Κυπαρίσσι του Φράγκου», του οποίου η ηλικία υπολογίζεται στα 500 χρόνια. Επισκέψεις στον χώρο.
2. Πώς θα εμπλέξετε την κοινότητα στη μαθησιακή διαδικασία (κηπουροί, αγρότες, τοπιοτέχνες, τοπικές αγορές, ειδικοί/ειδικές σε θέματα περιβάλλοντος, διαγενεακή γνώση, εκπαιδευτικές επισκέψεις, κ.λπ), ώστε να εμπλουτίσετε τις γνώσεις και πρακτικές δεξιότητες των μαθητών/μαθητριών στη δημιουργία, καλλιέργεια και συντήρηση κήπου;
 - Θα κληθούν τεχνίτες από το χωριό, για να βοηθήσουν στην υλοποίηση του έργου, μεταφέροντας τη γνώση τους.
 - Θα εμπλέξουμε ανθρώπους διαφόρων ηλικιών για συλλογή πληροφοριών (φύτευσης, καλλιέργειας, φροντίδας των φυτών).
 - Μέσω της διαγενεακής επικοινωνίας θα προωθηθεί η αλληλοκατανόηση και ο αλληλοσεβασμός μεταξύ των διαφορετικών γενεών και θα οικοδομηθούν κοινότητες και ομάδες, όπου οι άνθρωποι συνυπάρχουν πρακτικά και έχουν βαθύτερη επικοινωνία.
3. Ποια οφέλη αναμένετε να αποκομίσει η τοπική κοινότητα και η ευρύτερη κοινωνία από τις δραστηριότητες που προτίθεστε να οργανώσετε (διάχυση της γνώσης για οργανική γεωργία, καμπάνιες ενημέρωσης, διασύνδεση με τη βιομηχανία, επιχειρηματικότητα, επανασύνδεση ανθρώπου-φύσης, κ.λπ);
 - Μέσω των δραστηριοτήτων, δίνεται η ευκαιρία στις νεότερες και παλαιότερες γενεές να έρθουν πιο κοντά, προωθώντας μια δυναμική αλληλεπίδραση και προσφορά. Τέτοιας φύσης δραστηριότητες προωθούν την προσωπική ανάπτυξη όλων και συμβάλλουν ιδιαίτερα στην κοινωνική ένταξη όλων, ανεξαρτήτου ηλικίας.

- Ηλικιωμένοι και νέοι τίθενται στο ίδιο περιβάλλον, συζητούν μεταξύ τους, ανταλλάζουν απόψεις. Οι μεγαλύτεροι μοιράζονται με αυτό τον τρόπο τη γνώση και την εμπειρία και αισθάνονται χρήσιμοι και οι νεότεροι μαθαίνουν να ακούν, να κατανοούν, να σέβονται.

Συνεργασίες και συνέργειες

Προσδιορίστε τις συνεργασίες που προτίθεστε να αναπτύξετε με φορείς και οργανισμούς για τη δημιουργία, τη συντήρηση και την προστασία του χώρου πρασίνου (πχ οργάνωση εθελοντικών προγραμμάτων καθαρισμού και συντήρησης, συνεργασία με επαγγελματίες, επιστήμονες, γονείς κ.λπ., για ενημέρωση για τα είδη φυτών, τη διαδικασία φύτευσης, κητοπροστασίας, καλλιέργειας κ.λπ.)

- Να κληθούν ειδικοί από την περιοχή, να μιλήσουν για τη διαδικασία επιλογής, φύτευσης και φροντίδας των φυτών.
- Σε συνεργασία με τον Σύνδεσμο Γονέων, θα γίνει ημερίδα για την έναρξη του έργου.
- Να δημιουργηθεί ομάδα εθελοντών για τη συντήρηση και προστασία του χώρου πρασίνου, ιδιαίτερα κατά τις μέρες των διακοπών του σχολείου.
- Ενημέρωση οργανισμών και άλλων φορέων για το έργο της δημιουργίας χώρου πρασίνου στο σχολείο μας και κάλεσμα τους για οικονομική στήριξη του έργου.